

HERFSTCOLLECTIE

HERFSTCOLLECTIE

Inleiding **03**

Modieuze tuinen **04**

De landelijke tuin **06**

De exotische tuin **10**

De romantische tuin **14**

De strakke tuin **18**

INLEIDING

Creatief in de tuin

Modeontwerpers hebben iets met tuinen. Giorgio Armani, John Galliano, Kenzo, Jill Sander, Paul Smith, Karl Lagerfeld, Yves Saint-Laurent, ... en bij ons Dries Van Noten, Ann Demeulemeester, Jo Wijckmans van Gigue en Edouard Vermeulen van Nathan... allemaal zijn het fervente tuiniers. Soms dringt die passie voor bloemen door in hun kleren. Maar dat is niet de essentie. Een tuin is voor hen op de eerste plaats een plek waar ze rust vinden en ze genieten van bloemen en planten. Een plek ook waar ze hun creativiteit kunnen botvieren, ver van de nieuwsgierige blikken van de modepers.
In deze 'Herfstcollectie' vind je voorbeelden en suggesties om je eigen creativiteit vorm te geven en optimaal te genieten van de geuren en kleuren van de herfst.
Misschien droom je van een romantische tuin met verborgen hoekjes, speelse elementen en verrassende details, waar planten de plaats krijgen die ze verdienen en niet in vaste patronen worden gedwongen. Of geef je de voorkeur aan een duidelijke structuur en architectuur die geaccentueerd wordt door hagen, bomenrijen of in vorm gesnoeide planten of planten met een bijzondere vorm of uitstraling. Een tuin waarvan je ook vanuit het huis wil genieten en die in elk seizoen moet boeien.
Ligt je tuin in een mooi landschap, dan kan je daarop inspelen met bomen en struiken die aansluiten bij die omgeving, met krachtige bloemen en planten die niet te gecultiveerd overkomen maar net dat tikkeltje nonchalance uitstralen alsof ze er altijd geweest zijn.
Ligt je tuin in de stad of in een dicht bebouwde omgeving, dan kan je experimenteren met allerlei zuiderse planten - dwergpalmen, citrusboompjes, olijfbomen... die de herfst lijken te trotseren en de winter uitdagen.

01

MODIEUZE TUINEN

Modeontwerpers hebben blijkbaar iets met tuinen. Giorgio Armani, John Galliano, Kenzo, Jill Sander, Paul Smith, Yves Saint-Laurent, Oscar de la Renta… en bij ons Dries Van Noten, Ann Demeulemeester, Jo Wijckmans van Gigue en Edouard Vermeulen van Nathan, allemaal zijn het fervente tuiniers.

Giorgio Armani cultiveert palmbomen in zijn tuin op het onherbergzame vulkanische eilandje Pantelleria in de Middellandse Zee. De eeuwenoude palmbomen werden zelfs speciaal per schip overgebracht uit Italië. Kenzo kijkt van zijn slaapkamer in hartje Parijs uit over een Japans rivierlandschap met grote rotsen, een waterval en een vijver waarin grote koi's zwemmen. De vijver werd aangelegd door een Japans specialist en elk jaar laat hij een Japanse tuinploeg overvliegen om zijn bomen en struiken te snoeien volgens de regels van de kunst. Enkele straten verder cultiveert John Galliano oude rozen en hortensia's. Karl Lagerfeld ontwierp enkele jaren geleden zelfs een tuin voor de prestigieuze Chelsea Flower Show.
Yves Saint-Laurent en zijn partner Pierre Bergé restaureerden de prachtige tuinen van de kunstenaar Majorelle in het Marokkaanse Marrakesh. Loulou de La Falaise, ooit topmannequin, muze van Yves Saint-Laurent en behorend tot de jet set van Parijs en Londen, is nu een verdienstelijk juwelenontwerpster én gepassioneerd tuinier. Dat laatste heeft ze naar eigen zeggen te danken aan haar dochtertje. Toen die werd geboren zei ze het jet set bestaan vaarwel en verhuisde ze naar een huis met tuin op het platteland. Ze vond dat haar kind recht had op een tuin om te kunnen opgroeien met de emoties en de ontelbare geneugten van het platteland die zij zich herinnerde uit haar jeugd in Engeland. In de tuin die ze samen met haar man Thaddée Klossowski, zoon van de schilder Balthus, aanlegde, heerst een georganiseerde chaos. Geen gladgelikte formele bloemperkjes waar aan bloemschikken in het groot wordt gedaan, maar een overvloed van 'gewone' bloemen zoals

Japanse Anemoon (Loulou de la Falaise)

Yves Saint-Laurent: Majorelle

Dior

dahlia's, margrieten, Japanse anemonen, irissen, pioenen, papavers, guldenroede en rozen tussen de hoge grassen. Een tuin op maat van haar dochtertje. Die tuin staat in schril contrast tot de elegante tuinen rond het kasteel van Hubert de Givenchy in l'Eure-et-Loir, gemaakt naar het beeld en de gelijkenis van deze aristocraat onder de Franse mode-ontwerpers die destijds Jacky Kennedy, de hertogin van Windsor, Prinses Grace en Audrey Hepburn kleedde. De schitterende en uniek gelegen tuin die hij bezit in Cap Ferrat aan de de Côte d'Azur is al even elegant.

Ook wijlen Christian Dior was een groot tuinliefhebber. De tuinen die hij in de jaren '20 en '30 aanlegde rond zijn ouderlijk huis in het Normandische Granville werden recent gerestaureerd. De tuin roept opnieuw de sfeer op van de Belle Epoque met kronkelende paadjes rond grote gazons, buxusmassieven en formele bloemenperken, een badhuis in de vorm van een rots... Dior liet zich ook vaak inspireren door de bloemen en de planten en de tuin die hij tijdens zijn kindertijd had gekoesterd. Het kleed 'corolle' uit 1947 waaiert bijvoorbeeld uit zoals een tulp, zijn zomercollectie uit 1955 werd 'Muguet', meiklokje, gedoopt. Voor ontwerpen zoals Bagatelle (1952) en Rose France (1956) gebruikte hij met rozen bedrukte stoffen, het kleed Maivaudage (1957) is versierd met een enorme witte roos. De grijze kleur die bij Dior vaak terugkomt, dikwijls in combinatie met teer roze, herinnert aan de kleuren van de planten die langs de kust groeien, zoals rozemarijn, zeekool, Eleagnus, Cineraria en Helychrisum. Blijkbaar heeft hij die liefde voor de bloemen ook doorgegeven aan zijn opvolgers Yves Saint Laurent en John Galliano. In 1998 bracht Galliano rozen aan in alle vormen en formaten op het model 'Bluebell Wood'. Hetzelfde zien wij bv. Kenzo en de Britse ontwerper Paul Smith die vaak florale motieven gebruiken in hun ontwerpen.

Dries Van Noten

Ook verschillende van onze Belgische mode-ontwerpers zijn fervente tuiniers. Zo heeft Dries Van Noten sinds enkele jaren een schitterende tuin in de buurt van Lier. Jo Wijckmans van Gigue heeft in Kontich een grote tuin. Edouard Vermeulen van Nathan geniet van zijn tuin op een kasteeldomein in de buurt van Mechelen. En Ann Demeulemeester, die al een tuin had in Kalmthout, heeft nu een groter domein gekocht om haar tuindromen echt te kunnen realiseren.

Vermeulen

02

DE LANDELIJKE TUIN

Het landschap is weids. U kijkt op de houtkanten in de verte en de slingerende rij populieren die de visbeek volgen. U wilt een tuin die in het landschap past, een landelijke tuin die wild lijkt, maar toch een echte tuin is. Dan kunt u de tuin best afzomen met wilde, losse hagen. Een wilde bessenhaag biedt beschutting aan kleine zoogdieren en is een bron van voedsel voor vogels en insecten. Ook een boomgaard mag niet ontbreken.

Heide in pot

Heide in pot

Er bestaan honderden verschillende cultivars van Erica, dopheide, en Calluna, struikheide. Beide heidesoorten gelijken op elkaar, maar hebben toch opvallende verschillen. Struikheide bloeit in de zomer en de herfst. De cultivars 'Aurea' en 'Gold Haze' hebben goudgeel loof. Bijna elke cultivar van Calluna vulgaris heeft blaadjes in een andere tint van groen. Dopheide, Erica carnea, daarentegen bloeit in het vroege voorjaar. Al naar gelang de cultivar van februari tot mei. Erica carnea 'December Red' bloeit de hele winter door, Erica carnea 'Praecox Rubra' en 'Winter Beauty' doen hem dat na. Heidesoorten doen het prima in pot, op voorwaarde dat u een potgrond gebruikt die speciaal op deze zuurminnende struikjes is afgestemd.

De rimpelroos

In sommige streken vormen gemengde hagen van sleedoorn, meidoorn, braam en hondsroos de naden van het lappendeken van akkers, velden en weiden. Een topper in elke bessenhaag is de rimpelroos, Rosa rugosa, ook Japanse bottelroos genaamd omdat deze roos dikke, vlezige bottels vormt. Zoals alle rozenbottels bezitten ze een zeer hoog gehalte aan vitamine C. Afhankelijk van de cultivar wordt de rimpelroos 1,5 tot 2 m hoog. Ze vormt met haar sterke, gestekelde takken, een uitstekende weerhaag die vee en ongewenste bezoekers uit de tuin houdt

Rimpelroos

De onvolprezen kweepeer

Een landelijke tuin mag gerust een beetje nostalgisch zijn. Kweeperen en mispels voeden die nostalgie. De kweepeer stamt uit warmere oorden. Bij ons rijpt ze pas erg laat op het seizoen aan en ook dan is ze niet uit het vuistje te eten. De kweepeer, Cydonia oblonga, groeit bij ons meestal struikvormig. Opvallend is de zwarte schors en het lichtgroene, wat zilverige blad. De grote lichtroze bloemen, die half mei verschijnen, maken de struik erg geliefd en omdat ook de bijen ervan houden, zijn de imkers blij met tuinen waarin kweeperen mogen groeien. De kweepeer dient verder nog als onderstam voor de meeste perenrassen. Zo zijn er onderstammen van de kweepeer geselecteerd die perenbomen klein en handzaam houden. In tegenstelling tot het groot aantal geselecteerde perenrassen, zijn er slechts enkele kweeperenrassen. Die rassen liggen niet altijd genetisch vast en verschillen vaak naar de standplaats en het klimaat. Vaak zitten er zelfs heel verschillende vruchten aan één en dezelfde tak.

Kweepeer

De Chinese bruidssluier

In een landelijke tuin is vaak nog een of ander hok of bouwsel dat best aan het oog wordt onttrokken. Klimop doet dat, maar ook de Chinese bruidssluier, Fallopia aubertii. Het is een opvallend snelgroeiende zeg maar onstuimige slingerplant, minder geschikt voor een kleine tuin. De witgroene bloempjes verschijnen in de zomer en worden na de bevruchting enigszins roze.

Kardinaalsmuts

Een kardinaalsmuts met allure

Prachtig in de nazomer en de herfst zijn de vruchten van Euonymus planipes. Ze zijn dan roodpaars en de zaden die er uit lijken te hangen zijn opvallend oranje. Deze kardinaalsmuts wordt tot vier meter hoog en wordt ruim half zo breed. Zoals de meeste kardinaalsmutsen groeit hij beter op zandgrond en leem dan op zware kleigrond.

Strakke hagen bij het huis

Dichter bij huis kunt u best voor strak geschoren hagen kiezen zoals dat bij boerenerven het geval is. Mooi, wintergroen en landelijk zijn hagen van hulst, de inheemse Ilex aquifolium. Hulsthagen zijn donker en dreigend. Net als een haag van de rimpelroos vormen hulsthagen sterke, gesloten weerhagen. Een goed alternatief voor buxushegjes is de kleinbladige Japanse hulst, Ilex crenata, waarvan een aantal cultivars bestaan. De Japanse hulst is nauwelijks van buxus te onderscheiden maar sterker en veel beter gehard tegen ziekten.

Varens, het subtielste schaduwgroen

Varens bloeien niet. Ze hebben andere troeven. Ze groeien weelderig in de schaduw. Hun bladeren zijn een lust voor het oog, een balsem op een vermoeiende dag. Ze kunnen allerhande tinten van groen hebben en allerlei vormen. Omdat de meeste bladeren erg verdeeld zijn of diep zijn ingesneden als de pluimen van een vogel spreken de kenners niet van bladeren, maar van veren. De jongste jaren is het sortiment varens bij de vasteplantenkwekers sterk

toegenomen. Tongvaren, Wijfjesvaren, dubbelloof, goudschubvaren, brede stekelvaren, rode sluiervaren, mannetjesvaren, schildvaren, struisvaren, bekervaren, bolletjesvaren, koningsvaren, eikvaren, naaldvaren, broedvaren, adelaarsvaren en moerasvaren zijn volkomen winterhard en worden algemeen aangeboden.

Persicaria

Persicaria zijn vaste waarden in een najaarsborder. Er bestaan een vijftigtal soorten, waarvan sommige de neiging hebben om te woekeren. Persicaria amplexicaulis is echter een voorbeeld van matigheid. Net dat maakt haar zo bijzonder en ideaal als borderplant. De bloemaren steken fier omhoog op een ogenblik dat andere vaste planten hun bloemen al hebben laten verwelken en dat houdt ze vol tot ver in oktober. Geef haar gezelschap van o.a. Monarda en Veronicastrum en uw najaarsborder kan niet meer stuk. Samen met alle andere najaarsbloeiers zorgt ze ook in de winter voor een wonderlijk spel van silhouetten.

Persicaria

03

DE EXOTISCHE TUIN

Ook de exotische tuin evolueert mee met de seizoenen. Zij het dat in de beschutting van de stadstuin het intreden van de winter pas erg laat op gang komt. Laat planten u helpen om het zomergevoel nog even vast te houden. Dwergpalm en olijf tonen zich daar onovertroffen meesters in. Andere sfeermakers helpen om de koudste dagen van het jaar veilig door te komen. Zij trekken zich terug in hun diepste binnenste en bereiden zich voor om u volgend jaar opnieuw een zuiders paradijs in eigen tuin te bezorgen.

Zwartkop of Aenoium

AEONIUM ARBOREUM

De Aeonium toont zich sterk. In de zomer kan hij zelfs de meest zonnige en warme plek in uw tuin aan. Het stoort hem zelfs niet dat hij eens verwaarloosd wordt. Hij heeft altijd wel een voorraadje water in zijn bladeren opgeslagen om uw verlofperiode te overleven.
's Winters wil hij vorstvrij overwinteren. Dat mag zelfs in uw huiskamer. Zij het dat hij daar niet aan een heuse rustperiode toekomt en mogelijk wat spichtig gaat doorgroeien. Donkerbladige Aeonium 'Atropurpureum' of 'Zwartkop' wil in de winter wel eens verbleken. Hij heeft nood aan veel licht om zijn mooie donkere kleur te behouden.

DWERGPALM, CHAMAEROPS HUMILIS

Met de Chamaerops haalt u een heuse palmboom in de tuin. Deze palm is inheems in zuidelijk Europa. Na verloop van jaren kan de plant uitgroeien tot een hoogte van meer dan drie meter. Hij investeert daarbij niet in één enkele opgaande stam, maar vertakt zich graag laag aan zijn basis. De stammen zijn van onder tot boven dicht bezet met rafelige vezels en resten van bladstelen. Het versterkt net zijn exotisch karakter.
Om korte stammetjes volop tot hun recht te laten komen, zet u een nog jonge plant best in een pot of kuip zodat ze op ooghoogte komen. Later kunt u de dwergpalm uitplanten in volle grond.

Dwergpalm of Chamaerops humilis

Struiken

LAMPENPOETSER, CALLISTEMON

Van juni tot juli bloeit de lampenpoetser met aarvormige bloemen waarvan vooral de stuifmeeldraden opvallen. Ze staan als flessenborstels rond de jonge takuiteinden. De tak zelf blijft in lengte toenemen, tijdens en na de bloei. De zaaddozen die de bloemen achterlaten worden daarbij deels opgenomen in het takhout.
Deze lampenpoetser heeft een duidelijke voorkeur voor zure grond en het meest zonnige plekje in uw tuin. Groeit hij erg onstuimig, aarzel dan niet na de bloei te snoeien. Zo prikkelt u de plant tot vertakken en zorgt u voor een nog rijkere bloei het volgende jaar. Jonge planten zijn erg vorstgevoelig. Oudere exemplaren zijn dat minder. Ze kunnen op een beschutte plek buiten overwinteren.

Lampenpoetser of Callistemon

STERJASMIJN, TRACHELOSPERMUM JASMINOIDES

Gegarandeerd dat u nog zal opkijken naar uw sterjasmijn. Ze werkt zich op aan elke plantensteun of tegen een pergola en laat zien dat ze een ervaren klimmer is. Ook in bloeirijkdom toont ze zich een meester. Vanaf mei tot september is ze overdekt met kleine witte bloempjes die uw tuin vullen met een heerlijke jasmijngeur zoals u die kent van uw meest zonnige vakantie.

Sterjasmijn of Trachelospermum jasminoides

Miscanthus 'Ferner Osten'

Acanthus mollis

ACANTHUS

De Grieken maakten de Acanthus wereldberoemd. Het patroon van hun Korinthische zuilen was geïnspireerd op de prachtige bladeren van deze vaste plant. Het is een stevige groeier die graag zijn bladeren breed uitspreid. Uit het hart van de plant priemen in juni – juli bloemaren omhoog. De A. spinosa blijft daarbij wat lager dan de ongeveer één meter hoge A. mollis, maar klopt die dan in diepte van insnijding en bijgevolg verfijnd voorkomen van de bladeren.

Acanthus heeft in de zomer veel vocht nodig. Krijgt hij dat niet, dan gaat zijn blad pruilend slaphangen. In regel sterft deze plant 's winters bovengronds af. Vorig jaar wist hij zich in beschutte tuinen echter te handhaven als wintergroene plant.

Olijf of Olea europaea

OLIJF, OLEA EUROPAEA

Geef een nog jonge olijfboom de ruimte en hij groeit uit tot een boompje ideaal om zon te filteren in een klein stadstuintje. De onderkant van zijn kruin laat opkijken tegen mooi zilvergrijze blaadjes. Die blijven het jaarrond aan de plant. Duikt de temperatuur 's winters onder het vriespunt dan weet de olijf dat in regel te overleven. Tenminste als zijn plantplek goed gedraineerd is en hij niet echt bloot staat aan koude wind. Een oud, geknot exemplaar houd je beter in bak of pot. Laat deze eeuweling maar voor sfeer zorgen op een terras of daktuin. s' Winters verkiest hij een onverwarmde serre of wintertuin. Als het even moet kunnen deze oude exemplaren ook buiten overwinteren, maar dan wel in een tegen de ergste wind beschermd hoekje.

Siergras Miscanthus

MAGNOLIA GRANDIFLORA

Geef deze Magnolia een warme en zonnige plek en u mag met hem doen wat u wil: laten uitgroeien tot een ruim bemeten solitairboom of als leiplant tegen een muur aantrekken. In tegenstelling tot andere Magnolia's houdt de grandiflora het jaarrond zijn bladeren. Ze zijn leerachtig, aan de bovenzijde groen en aan de onderzijde roodbruin gekleurd. Ze vormen een prima achtergrond voor de grote roomwitte bloemen die in het midden van de zomer de naam van de plant alle eer aan doen. Ze zijn namelijk meer dan een dessertbord groot.

SIERGRASSEN

Overblijvende siergrassen zijn erg dankbare tuinplanten. U hoeft ze maar één maand per jaar te missen; bij de overgang van februari naar maart, wanneer u hun oude loof afsnijdt bij het opruimen van uw plantenborders.
Snel erna zijn ze al opnieuw paraat met frisse kleurtjes en werken ze zich omhoog volgens groeivermogen eigen aan hun soort en variëteit. Vanaf dan investeren ze in hun bloemen of zeggen we beter aren, pluimen en trosjes.
Die bloeiwijze blijft uw siergras trouw tot na de winter.
In de herfst 'vangen' ze extra schoonheid. Dauw en rijm maken hen tot heus plantaardige juweeltjes.
Onder de siergrassen nemen de Miscanthussoorten een prominente plaats in. Zij steken met kop en schouders boven de meeste soortgenoten uit. In hoogte wel te verstaan. Deschampsia en Pennisteum tonen zich een meester in het vullen van ruimte zonder daarbij te woekeren. Calamagrostis en Molinia 'Karl Foester' zijn dan weer absolute solitairplanten die pronken met hoog boven de pol uitstekende bloempluimen.

04

DE ROMANTISCHE TUIN

Een romantische tuin is voor velen de ultieme droom. Een gezellige tuin waar het aangenaam vertoeven is en heel het jaar door iets te beleven valt. Waar men met volle teugen kan genieten van geuren en kleuren. Een tuin waar men de eigen creativiteit nog kan uitleven en waar de planten de plaats krijgen die ze verdienen en niet in vaste patronen worden gedwongen. Met romantische rozen, weelderige bloemen en planten, karakteristieke bomen en struiken. Met verborgen hoekjes, speelse elementen en verrassende details. Met plekjes om te rusten en te genieten.

Echinacea 'Sundown'

Sierappel

Sierappels zijn elegante kleine bomen of grote struiken. Er bestaan verschillende groeivormen, van breed uitwaaierende struiken tot smal opgaande bomen. Met hun warrige takken bezitten ze een charme die de gewone appels meestal niet meer hebben. Ze zijn in alle seizoenen mooi: in de lente als ze overdekt zijn met bloemen, in de zomer als een sierlijke boom, in de herfst als blad en vruchten schitterend verkleuren en in de winter als de kale boom vol hangt met kleurige vruchtjes. De miniatuurappeltjes zijn ongeveer zo groot als een kers en zijn felgeel, oranje of helrood van kleur. Ze blijven zeer lang aan de boom hangen, bij sommige soorten tot in december-januari. De witbloeiende soorten hebben doorgaans de mooiste vruchten.

Veldesdoorn

De veldesdoorn of Spaanse aak (Acer campestre) is een gezonde en weinig veeleisende haagplant die zeer geschikt is voor een beschaduwde standplaats, maar ook perfect in volle zon gedijt. De kleine groene blaadjes verkleuren in de herfst prachtig geel tot rood. Ook het jonge, wat gelige blad in de lente, is zeer charmant. Ze kan zowel voor een wat wildere als voor een strak gesnoeide haag gebruikt worden.

Hydrangea

De hortensia of Hydrangea beleeft de laatste jaren terecht een revival. Hun spectaculaire bloemen in de prachtigste kleuren, gaande van het puurste wit over het teerste roze, het diepste mauve tot het koelste blauw en alle tinten daartussen, hun mooie groeiwijze en decoratieve bladeren waardoor ze ook zonder bloem nog de moeite waard zijn, en het feit dat ze pas in de tweede helft van de zomer bloeien, maken ze tot onmisbare planten in elk type tuin.
Naast de 'klassieke' hortensia's zijn ook de pluimhortensia (H. paniculata) met grote witte bloempluimen die in de herfst prachtig paarsrood verkleuren, erg de moeite. Heel bijzonder is de eikbladige hortensia (H. quercifolia) die in het najaar prachtig roodbruin verkleurt.

Hydrangea 'Endless Summer'

Aster amellus

Aster

Wanneer de dagen korten en de ochtenden en de avonden koeler worden en vochtig van de dauw, zorgen de herfstasters ervoor dat de tuin nog iets van zijn zomerse intensiteit behoudt. De rijkbloeiende Aster amellus is een van de oudste siergewassen in onze tuinen. De blauwpaarse A. x frikartii is volgens sommigen de mooiste herfstaster. Ze bloeit haast ononderbroken van juli tot einde oktober. Ook A. cordifolius is een erg aantrekkelijke soort met een wolk van kleine bloempjes die als een sluier over de bloementuin waaieren. A. ericoides is iets bossiger. Populair als snijbloem maar fel onderschat voor de tuin is A. pringlei, in het Nederlands ook septemberkruid geheten. Een andere soort die meer aandacht verdient is A. divaricatus met kleine witte bloempjes rond een geelbruin hartje die losse, schermvormige trossen vormen. Aster umbellatus ten slotte vormt stevige, recht opgaande stengels met smal blad en afgeplatte witte bloemschermen.

Phlox 'Elfe'

Phlox

"Een leven zonder phloxen is een vergissing, neen waanzin," schreef de bekende Duitse kweker Karl Foester. En gelijk heeft hij. Phloxen behoren tot de dankbaarste en spectaculairste bloeiers van de tweede helft van de zomer. De Nederlandse benamingen 'Vlambloem' en 'Herfstsering' zijn in dat verband zeer veelzeggend. Phloxen zijn er in alle kleuren en maten, van miniscule rotsplantjes van nauwelijks een paar cm hoog, tot imposante planten van meer dan een meter. De kleuren gaan van fel rood tot even fel wit, met daartussen alle mogelijke schakeringen van roos, paars en (bijna) blauw. Voor elk wat wils.

Herfstanemoon

Een van de mooiste en gemakkelijkste herfstbloeiers is de Japanse of Herfstanemoon die is uitgeroepen tot Vaste Plant van het Jaar 2007. Er zijn weinig bloemen die zo lang en zo mooi bloeien. Afhankelijk van de soort hebben de grote schotelvormige bloemen vijf tot 20 of meer bloemblaadjes. De bloemen staan op hoge stevige stelen. Bovendien hebben ze zeer fraai blad. De herfstanemoon groeit op alle gronden in lichte schaduw tot volle zon.
Mooie vormen zijn onder meer de witte 'Honorine Jobert' en de roze 'Königin Charlotte'. 'Serenade' heeft halfdubbele roze bloemen. Heel fraai zijn ook de vele cultivars van Anemone hupehensis en van A. tomentosa in verschillende kleuren, wit, licht roze en roze.

Echinacea 'Fatal Attraction'

Echinacea

Echinacea purpurea, ook rode zonnehoed genoemd, is een stevige, tot één meter hoge plant met grote margriet-achtige bloemschermen die zeer geliefd zijn bij bijen en vlinders. Opvallendst kernmerk is het grote kegelvormige hart dat bestaat uit vele tientallen miniscule buisbloempjes. Ze bloeien tot in oktober, maar ook uitgebloeid blijven de grote zaaddozen erg decoratief, zelfs in de winter. Het zijn bovendien uitstekende snijbloemen. Bij de soort is de centrale kegel oranjebruin en zijn de lintbloempjes purperrood. Maar er bestaan vele cultivars met donkerpaarse of –rode tot lilaroze lintbloempjes en donkerrode tot geeloranje kegels.

Klimrozen

Helleborus

Klimrozen

Er bestaat geen enkele klimplant die zo spectaculair bloeit en in zo'n overvloed van kleuren en geuren als de roos. Sommige zijn geschikt voor kleine ruimten, andere kunnen na enkele jaren een metershoge muur bedekken. Vele klimrozen bloeien een tweede keer op het einde van de zomer tot aan de eerste vorst. Enkele aanraders zijn 'Madame Alfred Carrière', 'Gloire de Dyon', 'Haendel', 'Climbing Pascali' en de onvolprezen 'Guirlande d'Amour'.

Helleborus

Er zijn weinig bloeiende planten die zoals Helleborus de tuin verfraaien van eind november tot eind april, die wekenlang bloeien, vaak erg decoratief blad hebben en bovendien zeer geschikt zijn als potplant. Vooral de orientalishybriden, waarvan de kleuren variëren van zuiver wit tot bijna zwart, gaande over geel, roze, rood, purper en alle denkbare variaties hierin, zijn schitterende potplanten. Helleborus x nigercors en H. argutifolius hebben dan weer een zeer decoratief blad.

05

DE STRAKKE TUIN

Bij een hedendaagse woning past meestal een eerder 'strakke tuin'. Een tuin met een duidelijke structuur en architectuur die geaccentueerd wordt door de beplanting. Dat kunnen hagen of bomenrijen zijn, in vorm gesnoeide planten of planten met een bijzondere vorm of uitstraling, of grotere groepen van eenzelfde plantensoort of van gelijkaardige planten. De planten worden minder omwille van hun individuele kwaliteiten gekozen maar eerder omwille van hun effect, hun betekenis binnen het geheel. Het is een tuin waarvan men ook vanuit het huis wil genieten en die in elk seizoen moet boeien.

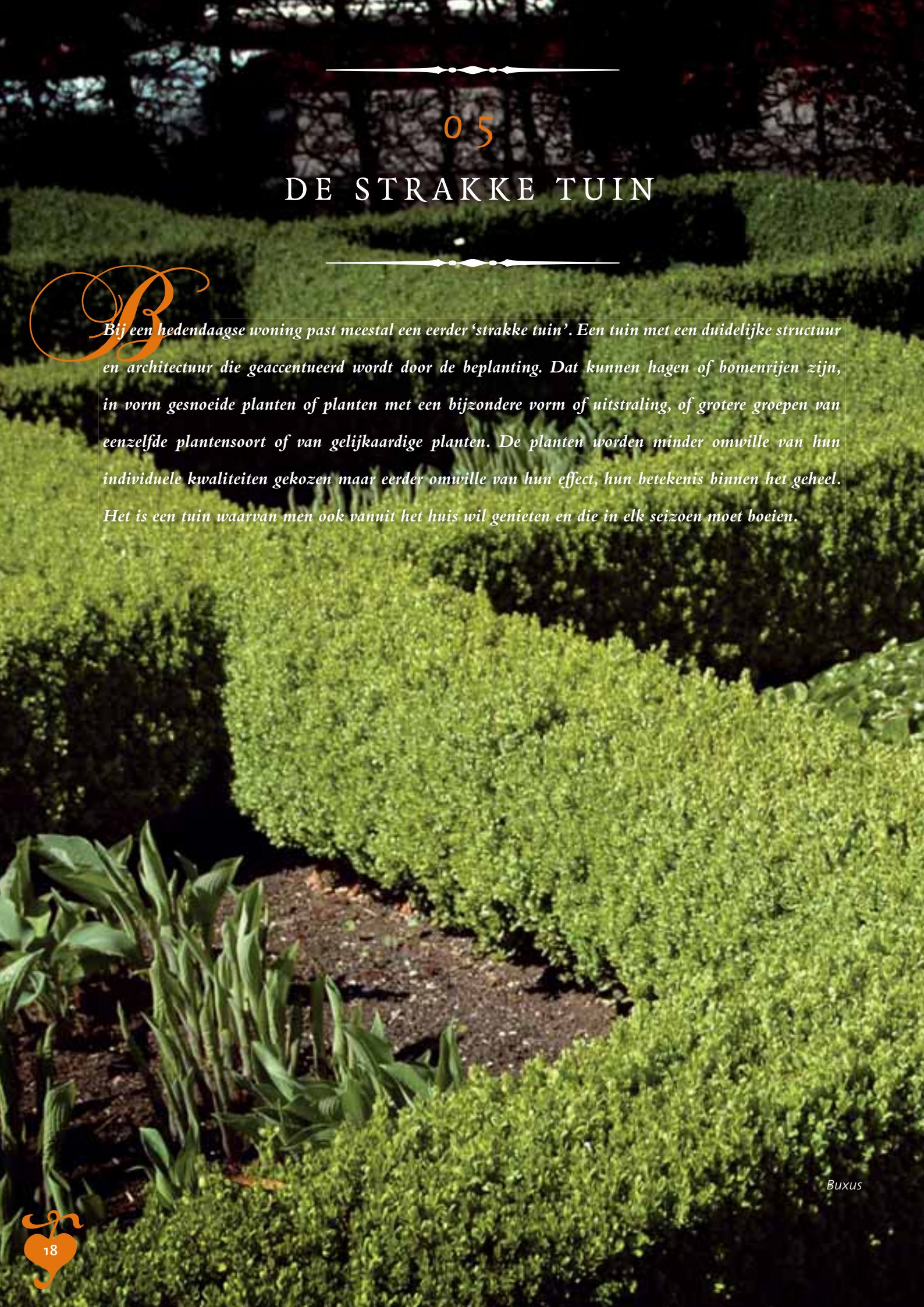

Buxus

Leibomen

Leibomen zijn niet alleen mooi maar ook zeer geschikt om op een kleine ruimte toch bomen te kunnen planten, om inkijk uit de hoogte te voorkomen of om een lelijk uitzicht te verbergen. Meestal worden enkele takken op gelijke afstand van elkaar horizontaal geleid in één lijn met de stam waardoor op termijn een smalle kroon in de vorm van een haag ontstaat. Deze leivorm vergt wel wat geduld, werk en vakmanschap om een goed resultaat te bereiken. Een gemakkelijke variant hierop is de haagvorm waarbij men niet de individuele takken leidt, maar de kruin elk jaar snoeit zoals een haag. Men krijgt dus als het ware een haag in de lucht. Deze snoeivormen wordt vooral met linde en haagbeuk toegepast. Bij de 'dakvorm' worden de takken niet horizontaal in één lijn met de stam gesnoeid, maar bovenaan de stam als een soort paraplu geleid. Op die manier ontstaat een dak waar men onder kan lopen en zitten. Deze snoeivorm, die vooral wordt toegepast met platanen, is ideaal voor een terras waar een normale boom misschien te groot zou worden.

Buxus

De wintergroene buxus is een van de meest waardevolle haagplanten en een van de beste planten voor vormsnoei. Hij stelt weinig eisen aan de grond en verdraagt zowel zon als schaduw. Meest gekweekt zijn B. microphylla en vooral B. sempervirens en hun vele cultivars. Sommige daarvan hebben van nature een bolronde, pyramidale of een eerder opgaande groeiwijze; er zijn er die heel traag groeien en geschikt zijn voor lage haagjes, andere groeien sneller en zijn geschikt voor hoge hagen. Er bestaat ook een grote variatie in bladgrootte en -vorm en in bladkleur, met zelfs enkele bontbladige cultivars.

Leibomen

Clerodendron

Miscanthus

Clerodendrum trichotomum

Er zijn niet zoveel heesters die op het einde van de zomer en in het begin van de herfst bloeien. Een spectaculaire uitzondering is de kansenboom of de Chinese vernisboom, Clerodendrum trichotomum. Hij bloeit niet alleen in augustus-september met grote witte en sterk geurende bloemschermen, er zijn ook de onwaarschijnlijk turkooisblauwe bessen. Die kleur wordt nog extra geaccentueerd door de vlezige, stervormige kelk die fel paarsrood, als Japanse vernis, is gekleurd. Vogels zijn niet dol op die bessen waardoor ze lang aan de struik blijven.

Siergrassen

De meeste siergrassen hebben een fraai groen of bruingroen blad dat tegen het einde van de zomer vaak heel mooi verkleurt. De gratie en schoonheid van de siergrassen zit hem vooral in de combinatie van de krachtige, opgaande groeiwijze, de soepele buigzame bladeren en hun subtiele bloeiwijze. Vooral de forse siergrassen zoals Miscanthus of Calamagrostis x acutiflora zorgen door hun krachtige vorm en hun omvang voor een stuk dramatiek in de tuin. Ook de lampepoetsergrassen (Pennisetum) vormen indrukwekkende opgaande pollen die wel een meter hoog kunnen worden en prachtig verkleuren in de herfst.

Sedum 'Matrona'

Sedum 'Matrona' is een van de mooiste en grootste hemelsleutels. Hij kan meer dan een halve meter hoog worden. Hij bloeit vanaf eind augustus wekenlang met grote, roze bloemschermen. Ook uitgebloeid blijven de bloemschermen erg fraai. De stengels en dikke bladeren kleuren in het najaar opvallend bruinrood. Het is een plant die nauwelijks verzorging vergt, goed bestand is tegen droogte en geen last heeft van slakken. Hij is bovendien uitstekend geschikt als potplant op terras of balkon.

Liriope

Liriope muscari is een ideale wintergroene plant voor droge schaduw. In de nazomer komen tussen de donkergroene grasachtige halmen rechte bloemstengels te voorschijn met kraalvormige bloemen die een beetje lijken op een reuze meiklokje. Afhankelijk van de soort zijn de bloemen paars, lichtblauw of wit. Combineer Liriope met de zwartbladige Ophiopogon planiscapus 'Nigrescens' voor een ongewoon kleureffect.

Trycirtis

Tricyrtis of herfstorchidee is een schitterende najaarsbloeier die een ereplaatsje verdient in elke tuin. Ze bloeien op het einde van de zomer en in de herfst, als een laatste hoerageroep voor de tuin de winter ingaat. De onregelmatig gevlekte bloemen doen een beetje denken aan een orchidee of een kleine passiebloem. Ze vormen een sterretje met drie brede en drie smallere wasachtige kroonblaadjes en zeer opvallend uitstekende stamper en meeldraden in een contrasterende kleur. Ook zonder bloemen zijn het met hun rechtopgaande of licht overhangende stengels en fors, meestal frisgroen, ovaal gepunt blad sieraden in de najaarstuin.

Wilde wingerd (Parthenocissus).

Wilde wingerd is vooral in de herfst een schitterende klimplant wanneer hij vlammend rood en paars verkleurt. Het is een ideale klimplant om een hoge muur te laten begroeien. Hij kan gemakkelijk 20-30 m hoog worden. Behalve huismuren kunnen ook tuinhuisjes, schuttingen, priëlen, pergola's en bomen opgesierd worden door deze bijzondere klimmer. Hij groeit op iedere tuingrond en kan zowel in de zon als in de schaduw staan.
P. tricuspidata heeft drielobbig glanzend groen blad. P. quinquefolia is de bekendste soort met vijftallig blad met gezaagde rand.

Skimmia

Skimmia japonica is een compactgroeiende wintergroene struik met mooi blinkend groen blad. Hij bloeit in het voorjaar met witte of rozig witte, sterk geurende bloemen. De mannelijke planten pronken heel de herfst en de winter met hun rode of witte bloemknoppen. De vrouwelijke planten zijn dan overdekt met grote trossen felrode of witte bessen. Je moet dan wel een mannelijke en een vrouwelijke plant in elkaars omgeving zetten. Je kan ze zowel in de tuin planten, maar ze zijn ook zeer geschikt voor een (grote) pot. 'Rubella' is een typische mannelijke vorm met rode bloemknoppen. 'Nymans' en 'Scarlet Queen' zijn twee vrouwelijke vormen met helrode bessen, 'Kew White' heeft roomwitte bessen.

Sedum 'Bertram Anderson'

Dakplataan

Skimmia

HERFSTCOLLECTIE

Teksten: Paul Geerts, Marc Verachtert, Ivo Pauwels.
Foto's: Paul Geerts, Marc Verachtert, Ivo Pauwels, Eric De Vos.

Paul Geerts

Marc Verachtert

Ivo Pauwels

Voor meer informatie:
VLAM vzw
Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
Koning Albert II - laan 35 bus 50, B-1030 Brussel
T: +32 2 552 80 29 • F: +32 2 552 80 04
e-mail: eric.devos@vlam.be
www.vlam.be
www.bloemenplanten.be
www.openbaargroen.be

CAMPAGNE GEFINANCIERD MET STEUN VAN DE EUROPESE UNIE EN VLAM vanbijons

V.U.: Frans De Wachter

Ik draag
groen
dit seizoen
Bolle baljurk
van chrysanten.
Een feest van
een plant,
recht uit uw
tuincentrum
of kwekerij.
CAMPAGNE GEFINANCIERD MET
STEUN VAN DE EUROPESE UNIE EN
VLAM
www.bloemenplanten.be